

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Departament d'Arquitectura de Computadors

Conceptes Avançats de Sistemes Operatius

Curs 2023/24 Q2

Sistemes de Fitxers

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA
BARCELONATECH

Facultat d'Informàtica de Barcelona

Índex

- Gestió de quotes
- Journaling
- Ext4 vs APFS
- Sistemes de fitxers en xarxa
- Mecanisme de boot

Índex

- Gestió de quotes
- Journaling
- Ext4 vs APFS
- Sistemes de fitxers en xarxa
- Mecanisme de boot

Gestió de quotes

- Quota, què és?
 - Habilitat de limitar la quantitat de dades que un usuari (o grup d'usuaris) té en un sistema de fitxers (partició)
- Mecanisme
 - Independent del sistema de fitxers
- Requereix
 - Que el sistema de fitxers les suporti
 - Que el kernel les suporti

Gestió de quotes

Preparació de la partició

- Ha de ser muntada amb les opcions 'usrquota' i/o 'grpquota'
 - Es pot usar /etc/fstab
 - /dev/sda9 /home ext4 defaults,usrquota,grpquota 1 1
- Comanda quotacheck per crear els fitxers de quota
 - quotacheck -vagum -verbose, all, group, user, no-remount
 - Crea
 - aquota.user
 - aquota.group

Gestió de quotes

- Activació i aturada de les quotes
 - `/sbin/quotad -avug` (all, verbose, user, group)
 - Activa el mecanisme de quotes
 - `/sbin/quotadoff` per desactivar-lo
- Edició de quotes
 - `edquota`, obre un editor, estil `crontab`
- Examinar les quotes: `quota -v`

```
Disk quotas for user jfornes (uid 1866):
  Filesystem blocks  quota  limit  grace  files  quota  limit  grace
172.18.0.32:/export/arvei-2
           0      0      0
172.18.0.31:/export/arvei-1
           8 62914560 62914560
nfs-a:/homeA 429632 436224 436224 8071 0 0
nfs-b:/homeB 0 0 0 0 0 0
nfs-b:/usr/local/Share
           0      0      0 0 0 0
```

Gestió de quotes

Grace period

- *Grace period*
 - Temps durant el qual l'usuari pot arribar al límit "hard", només amb warnings per part del sistema
 - Si expira el "grace period", llavors el sistema de quotes ja no deixa passar del "soft" límit

Índex

- Gestió de quotes
- Journaling
- Ext4 vs APFS
- Sistemes de fitxers en xarxa
- Mecanisme de boot

Journaling

- Habitualment, les operacions sobre fitxers inclouen diverses operacions al disc
 - Exemple: esborrar un fitxer
 - Esborrar l'entrada del directori
 - Marcar l'i-node com a lliure a la taula d'i-nodes
 - Marcar els blocs de dades com a lliures a la taula de blocs
- Si el sistema s'apaga en mig d'aquests passos...
 - Pot quedar un conjunt de blocs de dades ocupats i sense nom
 - L'entrada del directori pot quedar apuntant a un conjunt de blocs alliberats → poca seguretat!

Journaling

Recuperació costosa

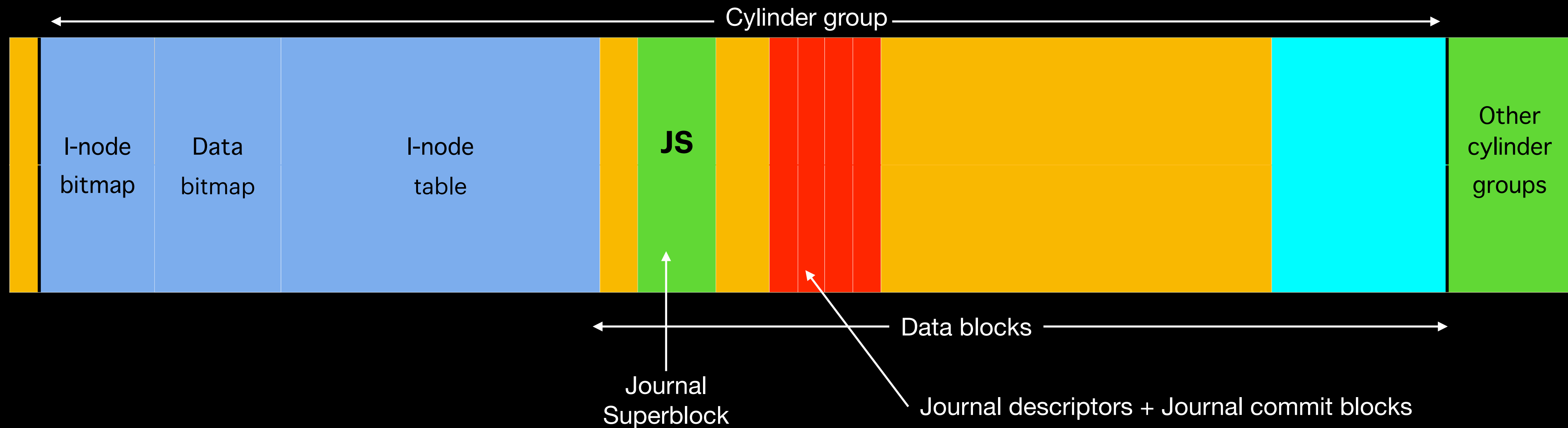
- Per arreglar aquests errors, cal recórrer completament
 - l'arbre de directoris i fitxers
 - les estructures d'i-nodes i mapes de blocs de dades
- Temps de test i recuperació
- Solució: journal

Journaling

- Garanteix consistència del sistema de fitxers
 - Fallades de corrent elèctric
 - Fallades del sistema
- Pot guardar-se en un disc diferent
 - Per minimitzar contenció al disc
 - Lectures i escriptures de dades i journal al mateix temps
- Les escriptures al journal es fan asíncrones per reduir l'impacte en el rendiment

Journaling

Inclou una estructura de dades de suport a la recuperació del sistema de fitxers

Analysis and Evolution of Journaling File System

Vijayan Prabhakaran, Andrea C. Arpaci-Dusseau, and Remzi H. Arpaci-Dusseau

<http://www.cs.wisc.edu/wind/Publications/sba-usenix05.pdf>

Journaling

Gestió del journal

- Al journal cal escriure per avançat, respecte a la resta del disc
 - Introduir dependències entre operacions
- Els canvis escrits en el journal són atòmics:
 - En recuperació, mai es repetirà una seqüència d'operacions que no estigui sencera en el journal
 - Cada seqüència inclou una suma de comprovació
 - Si la suma és incorrecte, no es reproduirà durant la recuperació

Journaling

Tipus de journal

- Físic
 - Grava una còpia de cada bloc!
- Lògic
 - Grava només els canvis a les metadades del sistema de fitxers
 - Poden tenir corrupció de dades
 - Però no de l'estructura del sistema de fitxers

Índex

- Gestió de quotes
- Journaling
- Ext4 vs APFS
- Sistemes de fitxers en xarxa
- Mecanisme de boot

Ext4 vs APFS

Ext4

https://ext4.wiki.kernel.org/index.php/Ext4_Design

- Basat en ext3, sense afegir incompatibilitats
 - Limit ext3: 8TB punters a blocs de 32 bits
- Suport per sistemes de fitxers grans
 - 48 bits d'adreça a bloc → 1 EB (2^{60} bytes)
 - Extents: milloren el tractament de blocs contigus en el fitxer i en disc
- Tamany de block gran: 4KB – 1MB
 - **En realització, impacta a les utilitats, i al sistema**
 - **Fragmentació interna: també pels directoris...**
- Temps en alta resolució: nanosegons
- Incorpora suport per quotes en el propi sistema

Ext4 vs APFS

APFS

https://developer.apple.com/documentation/foundation/file_system/about_apple_file_system

- macOS 10.13
- Dissenyat per SSDs
 - COW
- Integritat de dades i encriptació
- Compartició de dades

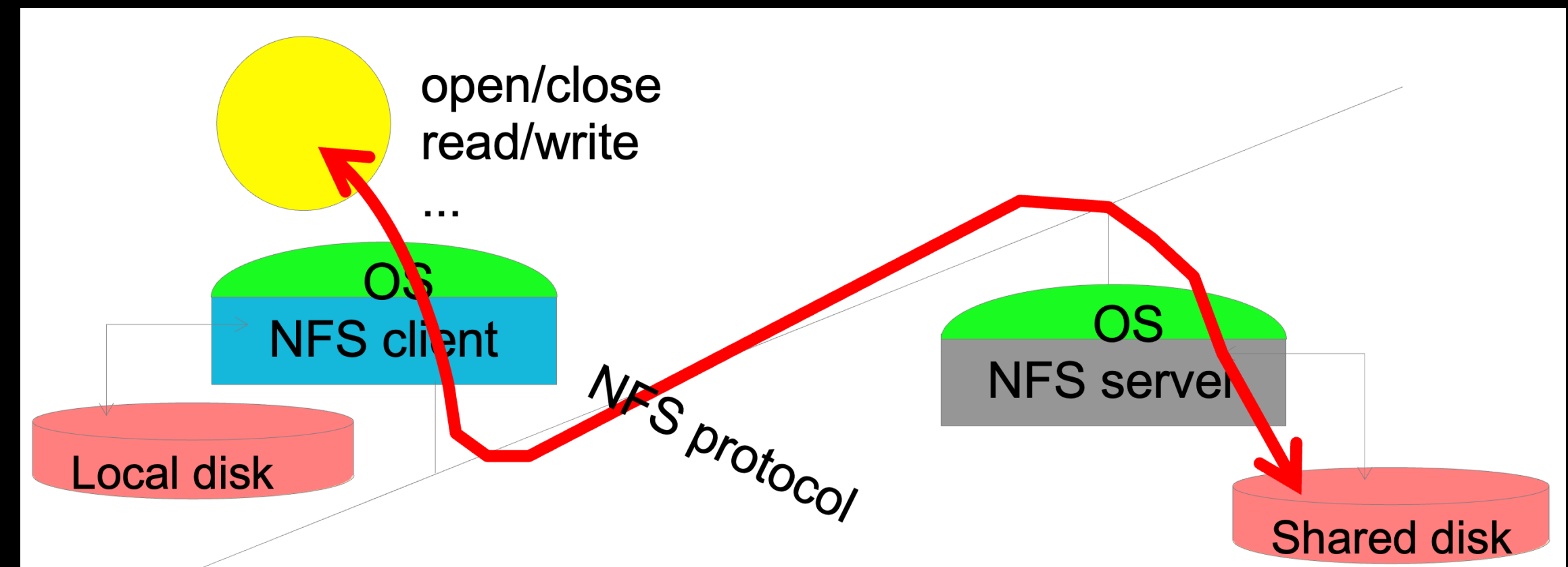
Índex

- Gestió de quotes
- Journaling
- Ext4 vs APFS
- Sistemes de fitxers en xarxa
- Mecanisme de boot

Sistemes de fitxers en xarxa

Network File System (NFS)

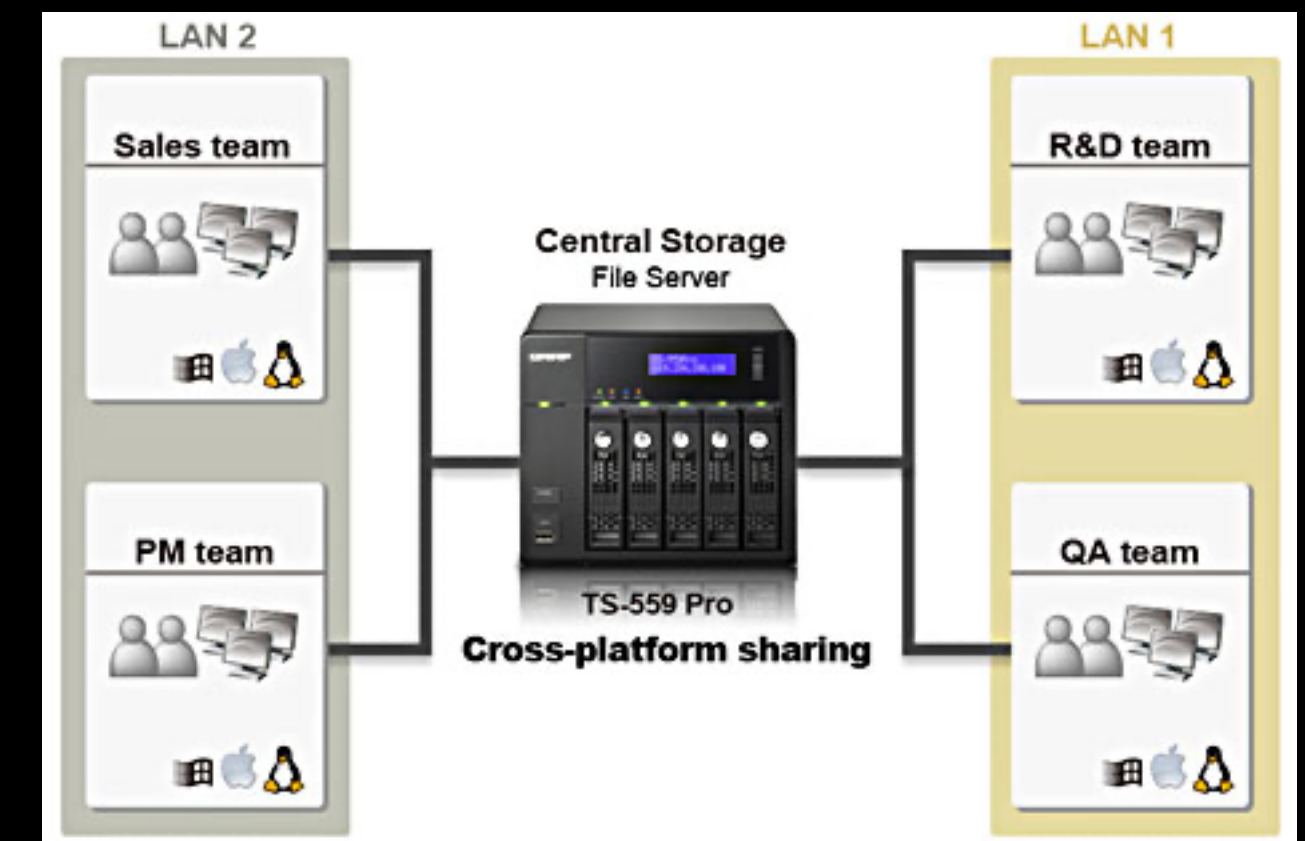
- Network File System (NFS)
 - Transparent als usuaris
 - Implementat sobre Remote Proc. Calls (RPCs)
 - Centralitzat en un servidor

Sistemes de fitxers en xarxa

NAS

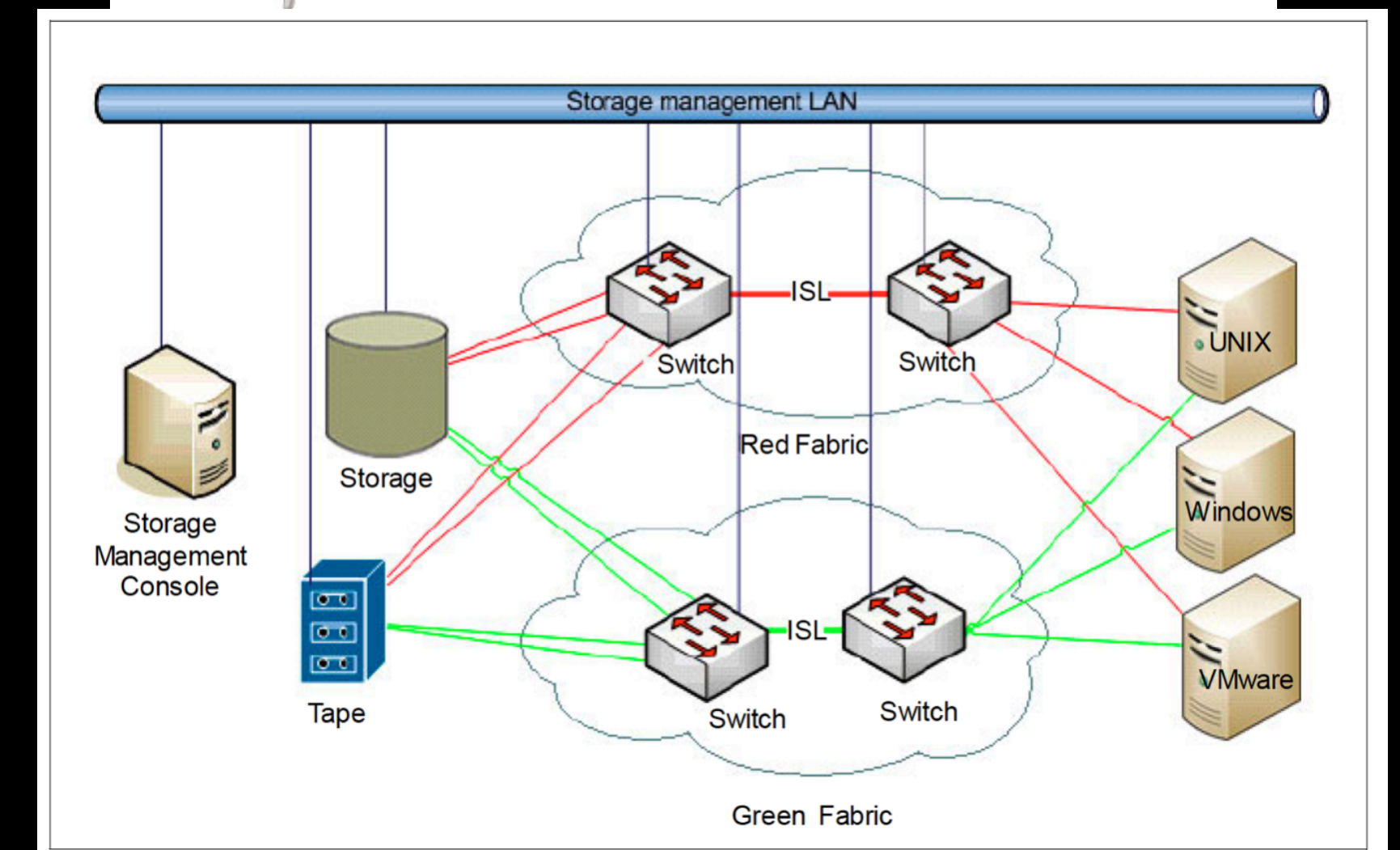
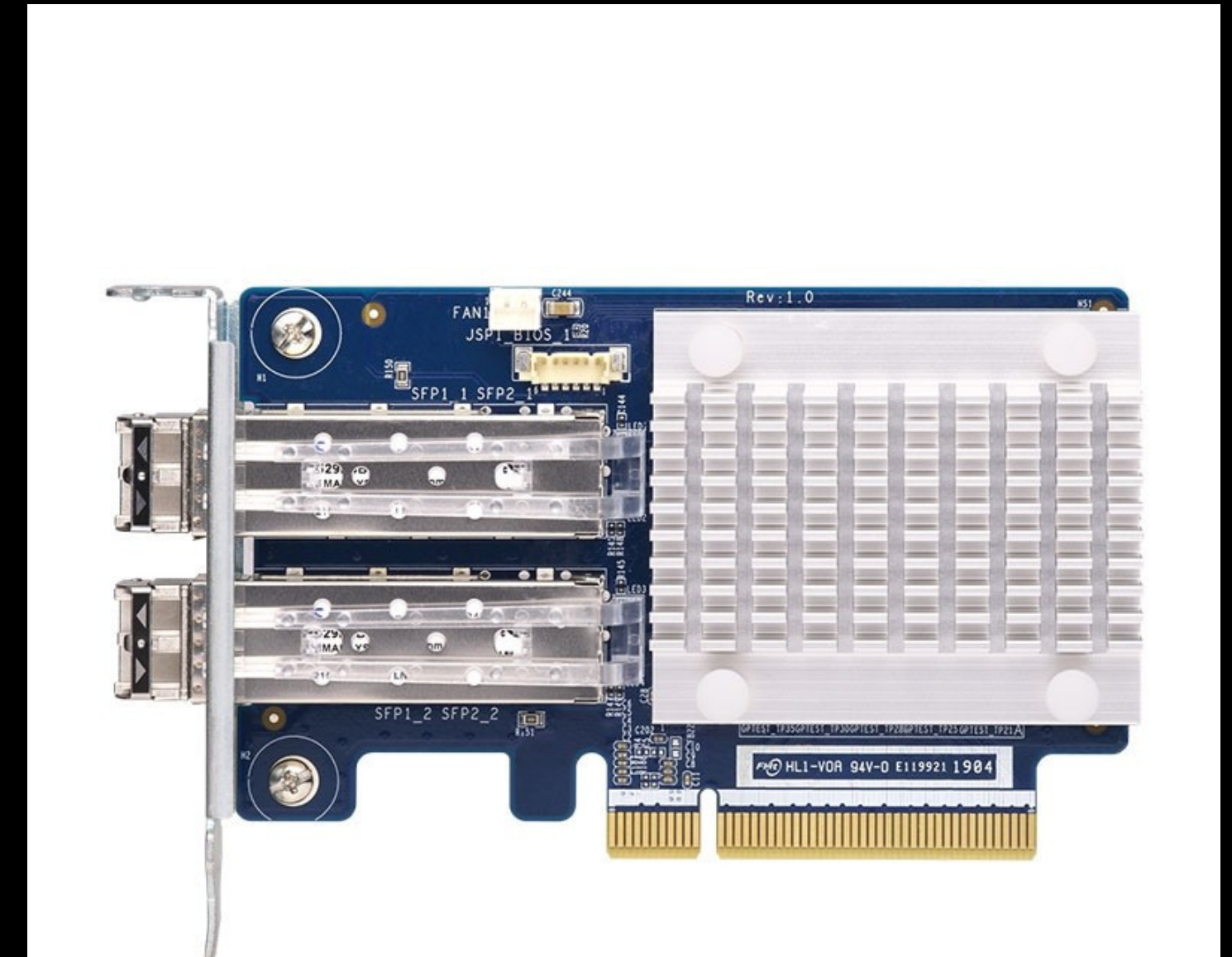
- Network-attached storage (NAS)
 - Servidor de dades a nivell de fitxer
 - Unitats d'emmagatzematge sovint en RAID
 - Connectat als seus clients en xarxa via NFS, SMB o AFP

Sistemes de fitxers en xarxa

SAN

- Storage area network (SAN)
- Xarxa dedicada que serveix dades a nivell de block
- Arrays de discos en RAID
- Connectats als seus clients via un switch Fiber Channel, firmware i drivers.

Sistemes de fitxers en xarxa

AFS

- Andrew File System
 - Distribuït en diferents servidors
 - Presenta una visió homogènia dels fitxers independent de la localització de l'usuari
- OpenAFS – Linux, MAC, Windows

Sistemes de Fitxers en Xarxa

OBEX

- Object Exchange
 - Protocol d'intercanvi de dades amb dispositius mòbils
 - fitxers de tot tipus
 - Entrades de calendari
 - Tarjetes de visita

Sistemes de Fitxers en Xarxa

OBEX

- Xarxes
 - USB
 - Infrared (IrDA, IrLAN)
 - Bluetooth
 - Serial ports / ttys
- Sistemes de fitxers
 - FUSE – Filesystem in User Space

Sistemes de Fitxers en Xarxa

FUSE

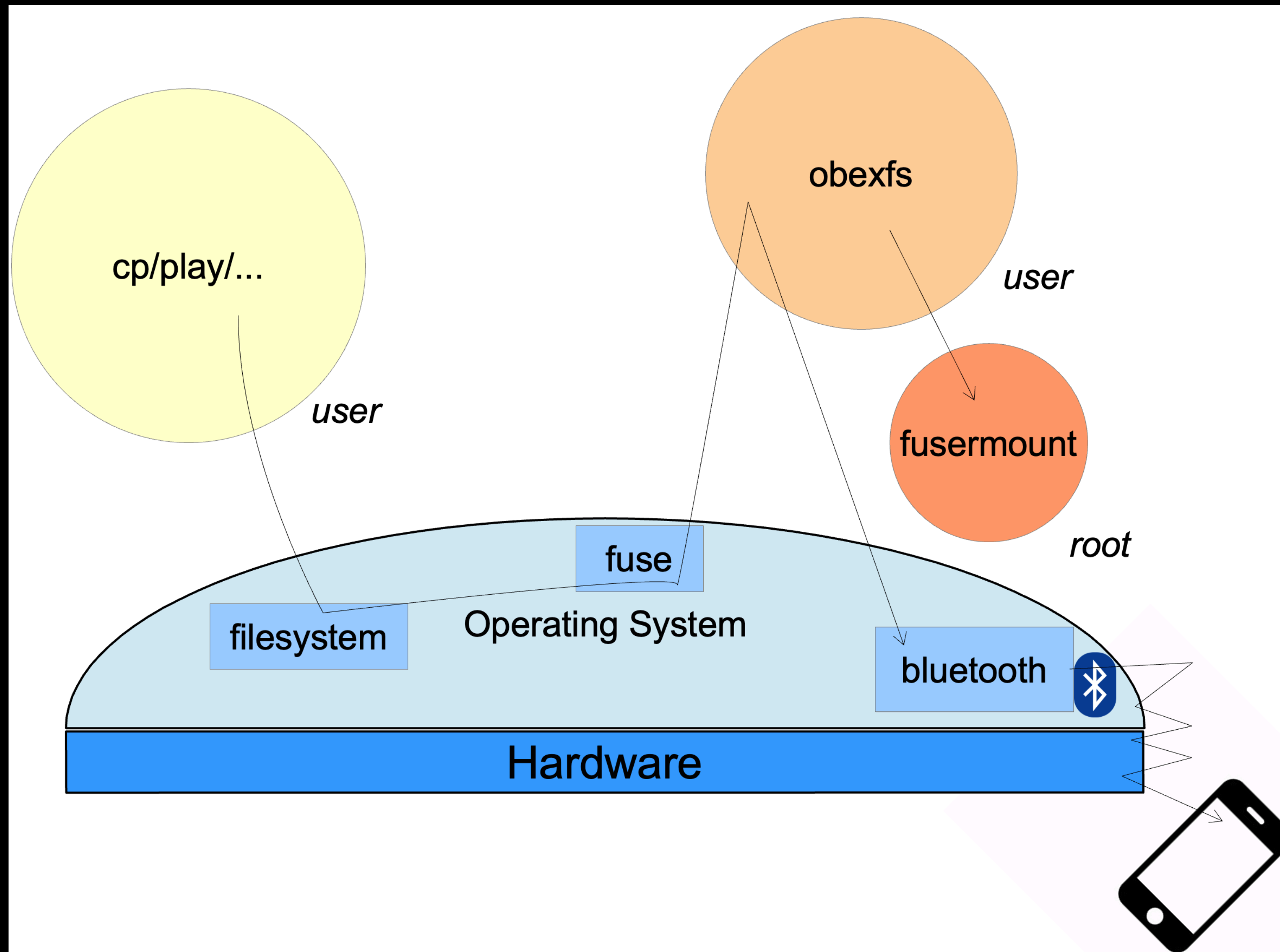
- Configuració i mòdul en el kernel
 - `CONFIG_FUSE_FS=m` `fuse.ko`
- Llibreries
 - `/lib64/libfuse.so`
- Comanda
 - `/bin/fusermount` – `setuid a root`
- Interfície
 - `fuse_main(argc, argv, &operations, NULL);`

Sistemes de Fitxers en Xarxa

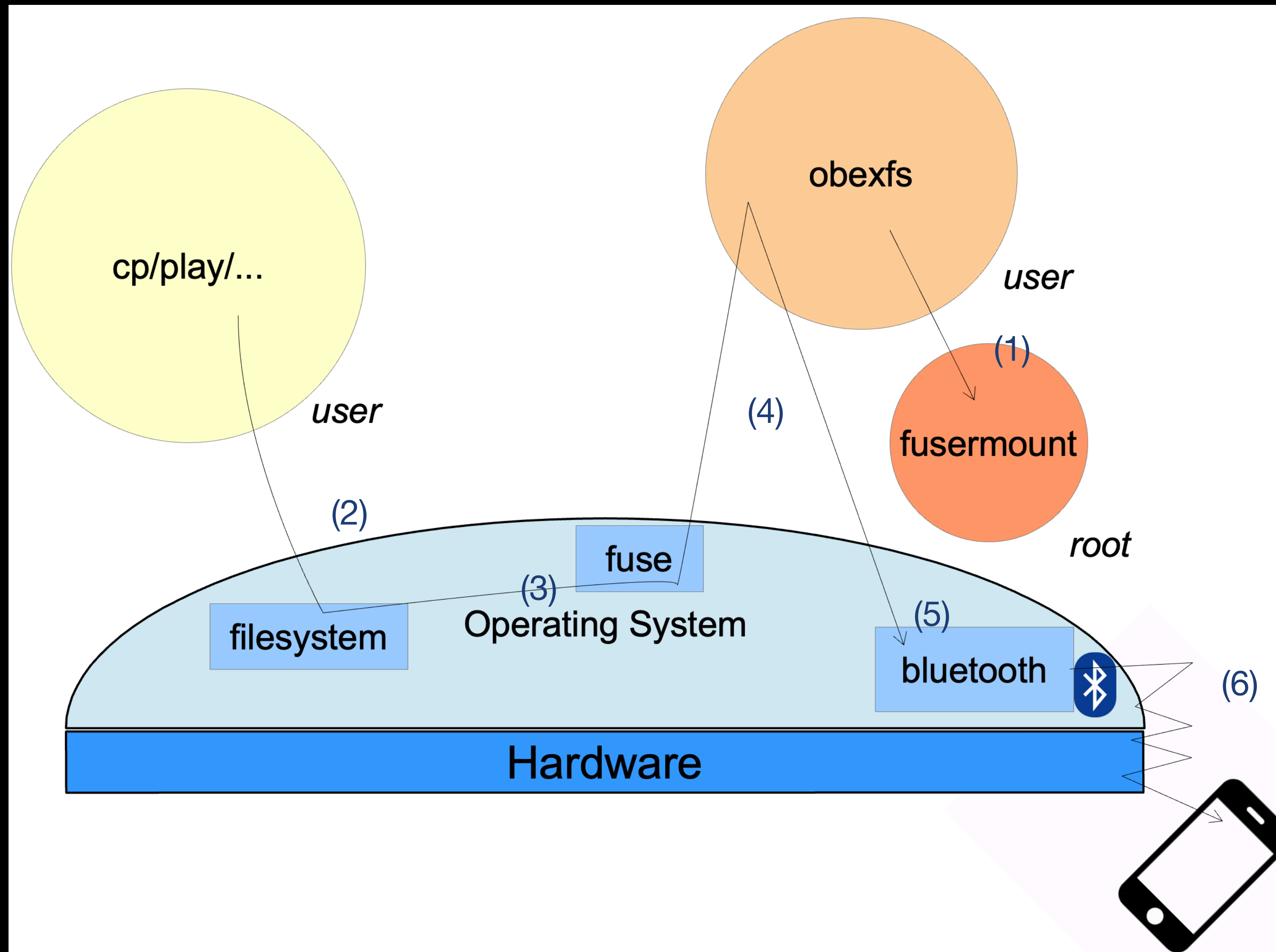
interfície

- open / create / read / write / fsync / flush / release
- get file attributes / stat / statfs / access
- symlink / readlink / link / rename
- mknod / mkdir
- unlink / rmdir
- opendir / readdir / releasedir / fsyncdir
- chmod / chown
- truncate
- +++

OBEX + FUSE

OBEX + FUSE

OBEX + FUSE

Exemples

- Llistar el contingut d'un directori

```
obexftp -b DC:tt:zz:aa:xx:yy -c <path> -l
```

- Transferir fitxers al dispositiu

```
obexftp -b DC:tt:zz:aa:xx:yy -c <path> --put <file>
```

- Transferir fitxers des del dispositiu

```
obexftp -b DC:tt:zz:aa:xx:yy -c <path> --get <file>
```

- Muntar el dispositiu a <mountpoint>

```
obexfs -b DC:tt:zz:aa:xx:yy - - <mountpoint>
```

Activitat del Bluetooth

tcpdump

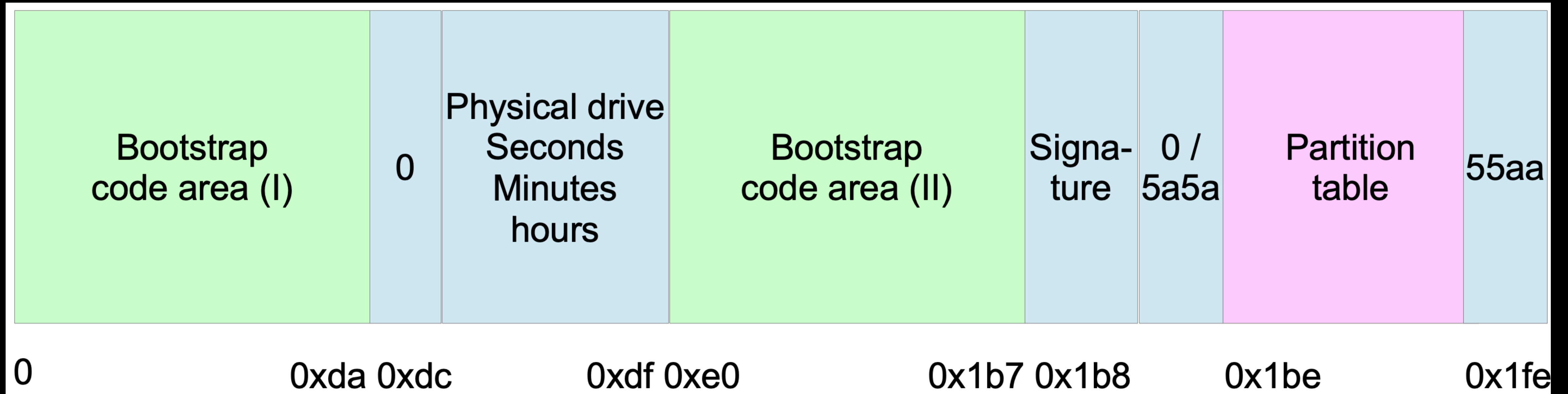
- tcpdump permet veure l'activitat del Bluetooth
 - Cal determinar el dispositiu
 - `lsusb -v | grep -i bluetooth` →
Bus 004 Device 004: ID 0a5c:2145 Broadcom Corp. Bluetooth ...
- `tcpdump -D` →
 - 1.eth0
 - ...
 - 7.usbmon4 (USB bus number 4)
 - ...
 - 12.any (Pseudo-device that captures on all interfaces)
 - ...
- `tcpdump -i 7 -w - | od -c`

Índex

- Gestió de quotes
- Journaling
- Sistemes de fitxers en xarxa
- Mecanisme de boot

BIOS/DOS

Inici del disc, Master Boot Record (MBR)

BIOS/DOS

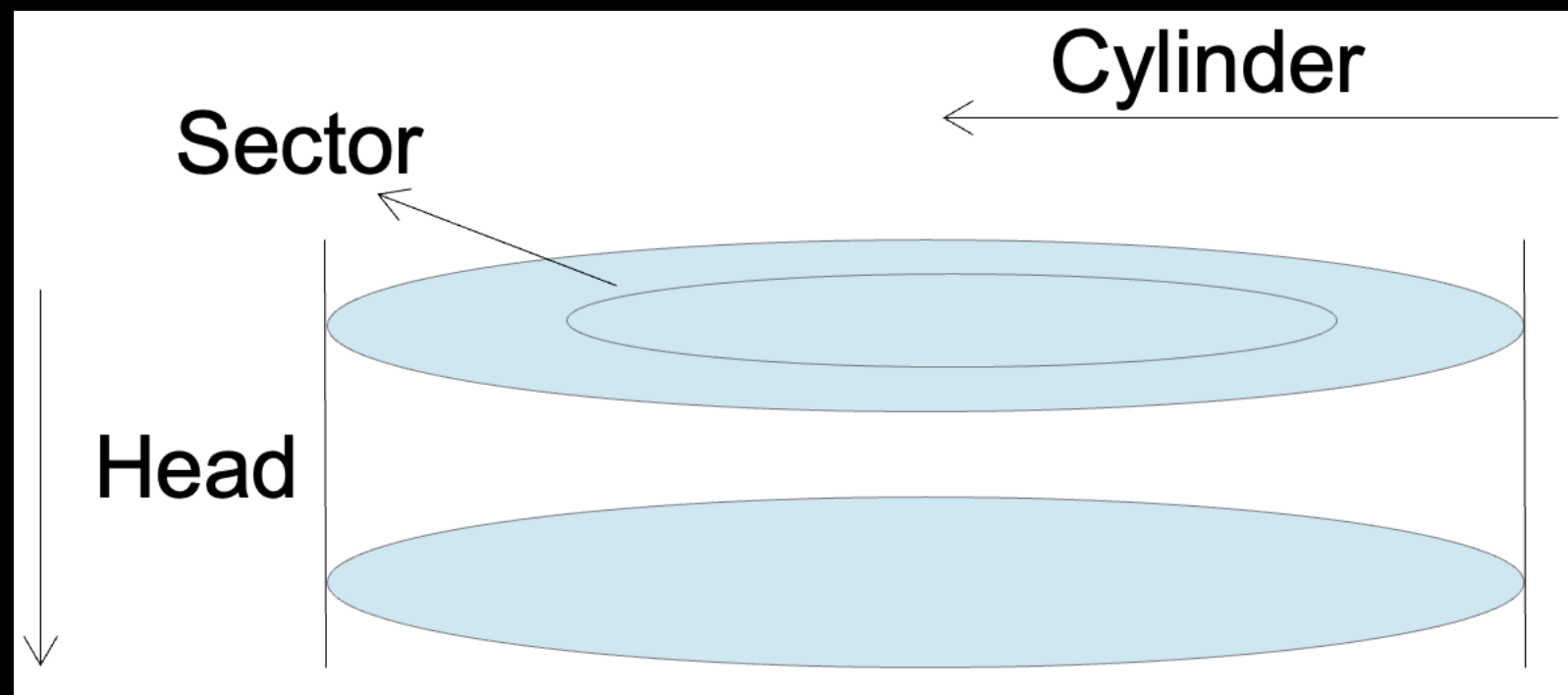
Inici del disc, Master Boot Record (MBR)

Codi de boot

```
00000000  0eb4  20b0  5850  c0fe  cd50  b410  b986  000f
           ? 016  ?      P  X  ?  ?  P  ? 020  ? 206  ? 017  \0
00000020  40ba  cd42  f415  edeb  ebf4  00fd  0000  0000
           ?  @  B  ? 025  ?  ?  ?  ?  ?  \0  \0  \0  \0  \0
00000040  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000
           \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0
*
00000700  0002  0aee  0208  0001  0000  7fff  0000  0000
           002  \0  ?  \n  \b 002 001  \0  \0  \0  ? 177  \0  \0  \0  \0
00000720  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000
           \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0
*
00000760  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  aa55
```

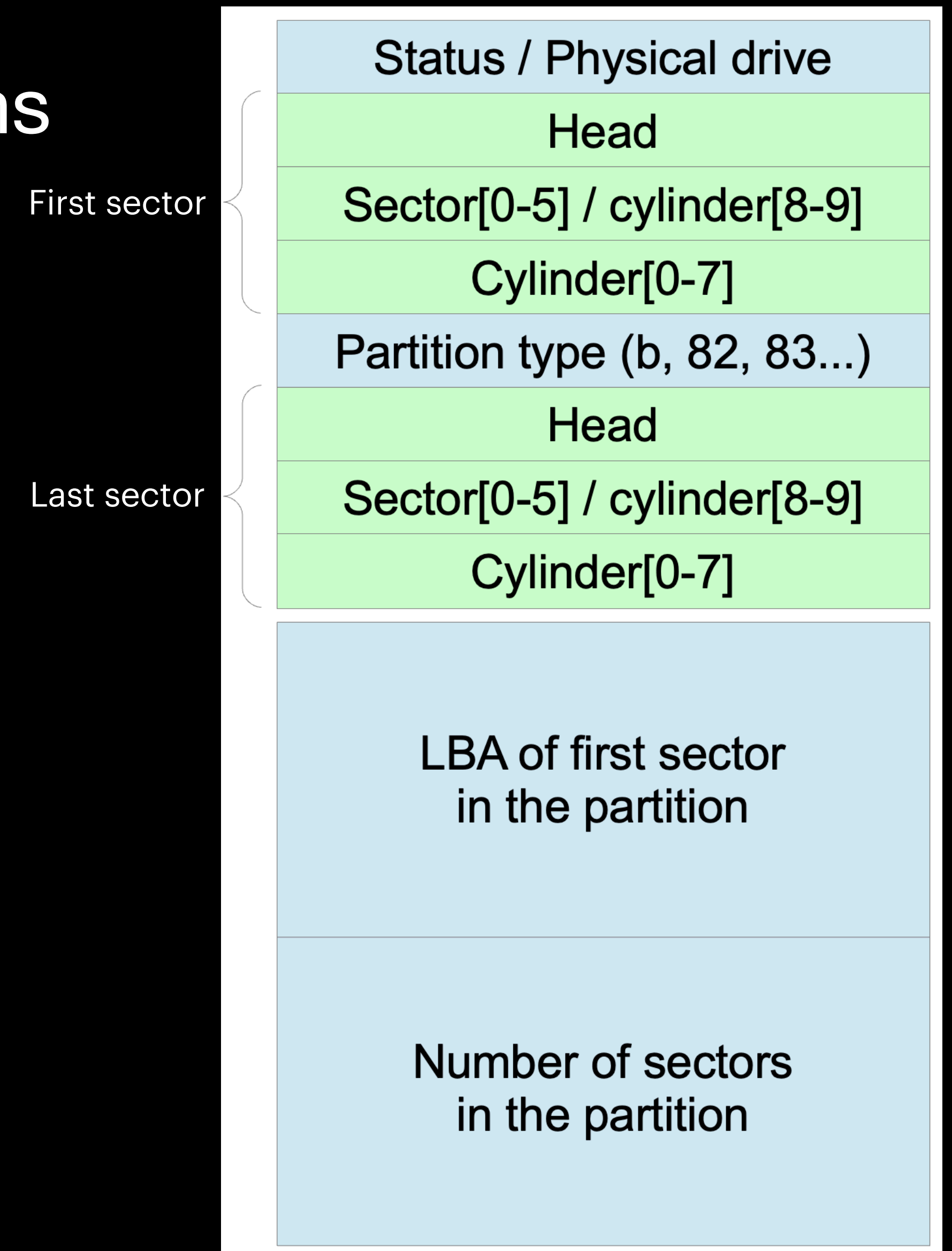
BIOS/DOS

Taula de particions

- LBA (Logical block addressing)
 - Substitueix head/cyl/sector
 - Permet adreçar discos més grans
 - ... i amb geometria irregular

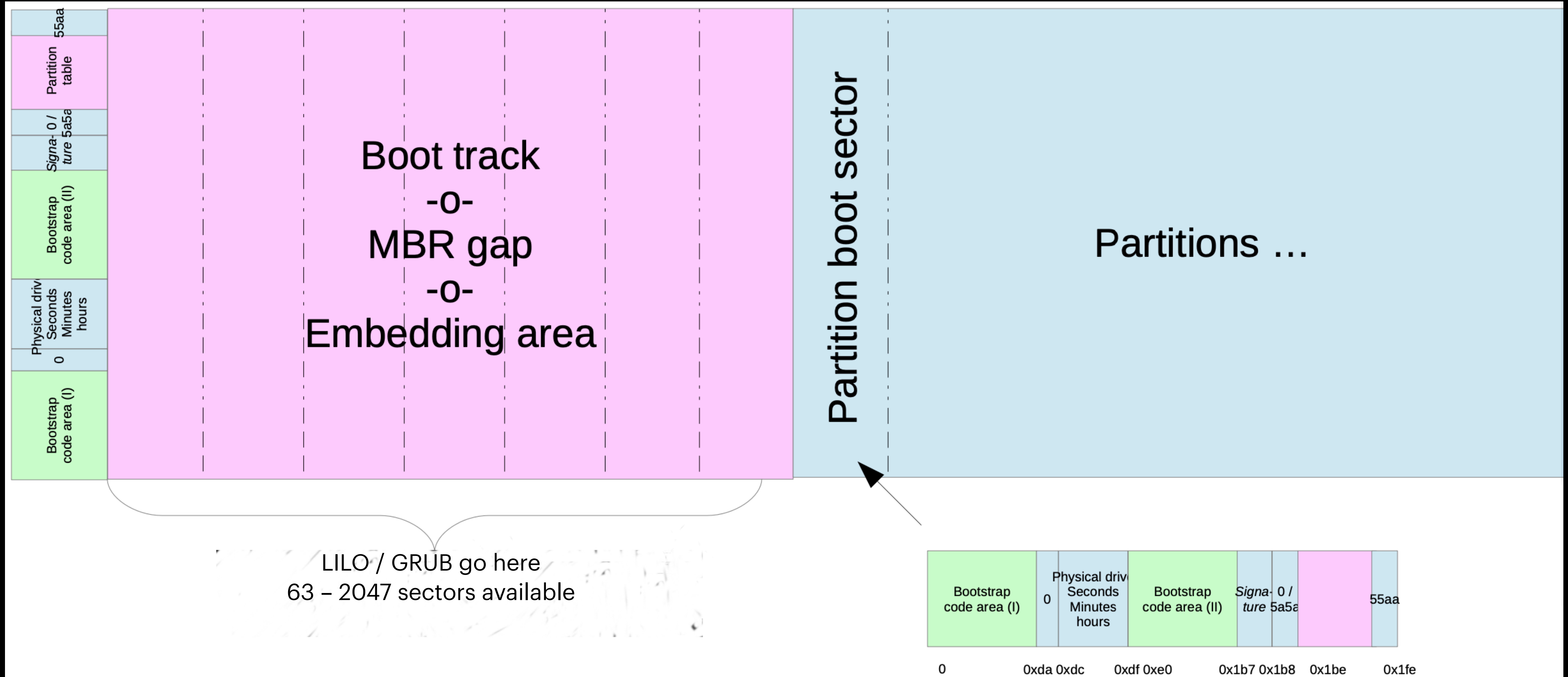
Estructura d'una entrada de la taula de particions

BIOS/DOS

Boot loader installation

<http://www.gnu.org/software/grub/manual/grub.html#BIOS-installation>

Nou sistema de boot

- UEFI
 - Open firmware
 - Unified Extensible Firmware Interface
 - Nova taula de particions
 - GPT – GUID Partition Table
- GUID – Global Unified IDentifiers
- Base
 - Partició FAT32/vfat
 - Binaris de Windows

elilo.conf: ASCII text

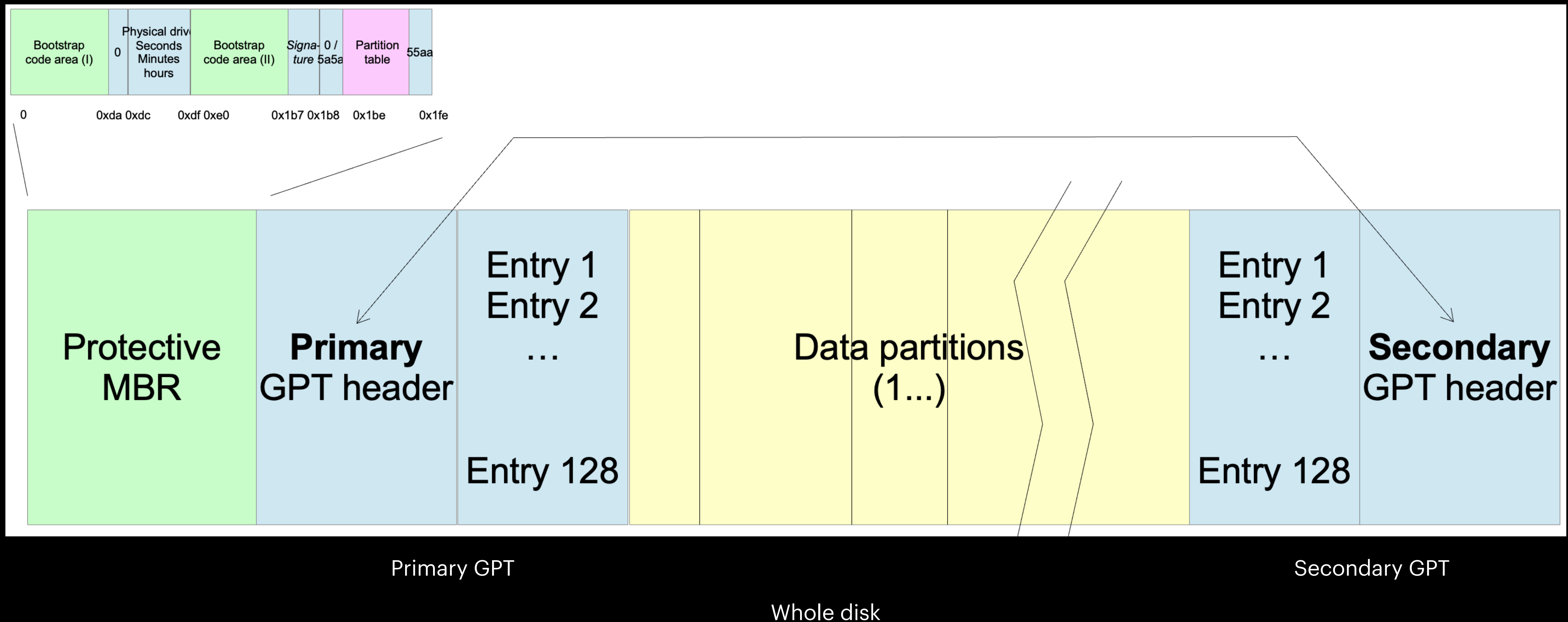
elilo.efi: PE32+ executable (EFI application) x86-64 (stripped to external PDB), for MS Windows

vmlinuz: x86 boot sector

<http://www.uefi.org>

GUID Partition Table

- Protective MBR: ajuda a detectar la GPT en sistemes antics
- Disposem de còpia de seguretat al final del disc

EFI

```
root@pcxavim5:~# dd if=/dev/sda bs=1024 count=1 2>/dev/null | od -xc
00000000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000
          \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0
*
0000660  0000  0000  0000  0000  0000  a240  4916  0000  0000
          \0  \0  \0  \0  \0  \0  @  ? 026  I  \0  \0  \0  \0
0000700  0001  feee  ffff  0001  0000  602f  3a38  0000
          001  \0  ?  ?  ?  ? 001  \0  \0  \0  /  `  8  :  \0  \0
0000720  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000
          \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0
*
0000760  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000
          \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  U  ?
0001000  4645  2049  4150  5452  0000  0001  005c  0000
          E  F  I  P  A  R  T  \0  \0 001  \0  \0  \0  \0  \0
0001020  8858  90de  0000  0000  0001  0000  0000  0000  0000
          x 210  ? 220  \0  \0  \0  \0 001  \0  \0  \0  \0  \0  \0
0001040  602f  3a38  0000  0000  0022  0000  0000  0000  0000
          /  `  8  :  \0  \0  \0  \0  "  \0  \0  \0  \0  \0  \0
0001060  600e  3a38  0000  0000  3c03  ed01  048b  4f51
          016  `  8  :  \0  \0  \0  \0 003  < 001  ? 213 004  Q  O
0001100  8f9d  76a1  cb04  6527  0002  0000  0000  0000  0000
          235 217  ?  v 004  ?  '  e 002  \0  \0  \0  \0  \0  \0
0001120  0080  0000  0080  0000  03c4  8291  0000  0000
          200  \0  \0  \0 200  \0  \0  \0  ? 003 221 202  \0  \0  \0  \0
0001140  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000  0000
          \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0  \0
```

UEFI

Pot usar el MBR per protegir una taula de particions que d'altra manera seria fàcil esborrar

```
root@pcxavim5:~# fdisk -l
```

```
WARNING: GPT (GUID Partition Table) detected on '/dev/sda'! The util fdisk doesn't support GPT.  
Use GNU Parted.
```

```
Disk /dev/sda: 500.1 GB, 500107862016 bytes
```

```
255 heads, 63 sectors/track, 60801 cylinders, total 976773168 sectors
```

```
Units = sectors of 1 * 512 = 512 bytes
```

```
Sector size (logical/physical): 512 bytes / 4096 bytes
```

```
I/O size (minimum/optimal): 4096 bytes / 4096 bytes
```

```
Disk identifier: 0x4916a240
```

Device	Boot	Start	End	Blocks	Id	System
/dev/sda1		1	976773167	488386583+	ee	GPT

```
Partition 1 does not start on physical sector boundary.
```

UEFI

Fent servir l'eina corresponent

```
bash-4.2$ sudo /sbin/gdisk -l /dev/sda
```

```
GPT fdisk (gdisk) version 0.8.7
```

```
Partition table scan:      MBR: protective   BSD: not present   APM: not present   GPT: present
```

```
Found valid GPT with protective MBR; using GPT.
```

```
Disk /dev/sda: 976773168 sectors, 465.8 GiB      Logical sector size: 512 bytes
```

```
Disk identifier (GUID): ED013C03-048B-4F51-9D8F-A17604CB2765
```

```
Partition table holds up to 128 entries. First usable sector is 34, last usable sector is 976773134
```

```
Partitions will be aligned on 2048-sector boundaries.      Total free space is 4077 sectors (2.0 MiB)
```

Number	Start (sector)	End (sector)	Size	Code	Name
1	2048	2050047	1000.0 MiB	2700	
2	2050048	2582527	260.0 MiB	EF00	EFI system partition
3	2582528	2844671	128.0 MiB	0C01	Microsoft reserved part
4	2844672	484110335	229.5 GiB	0700	Basic data partition
5	484110336	584773631	48.0 GiB	8300	Basic data partition
6	584773632	685436927	48.0 GiB	8300	Basic data partition
7	685436928	786100223	48.0 GiB	8300	Basic data partition
8	786100224	786116607	8.0 MiB	8200	Basic data partition

UEFI

- Directoris de Boot
 - Boot loader (.efi)
 - Fitxers de configuració (Elilo, Grub2)
 - `elilo.conf`, `grub.cfg`
- Kernel: `vmlinuz...`
- Initrd: `initrd.gz...`
- Permet també que cada bootloader (e.g. GRUB) tingui un directori per a ell sol
- Linux: `efibootmgr`

```
|-- BOOT
|  |-- boot.sdi
|-- EFI
|  |-- Boot
|  |--
|  |-- LenovoBT.EFI
|  |--
|  |-- License.txt
|  |--
|  |-- ReadMe.txt
|  |--
|  |-- bootx64.efi
|  |-- Lenovo
|  |--   |-- Boot
|  |--   |--
|  |--   |-- boot.stl
|  |--   |--
|  |--   |-- bootmgfw.efi
|  |--   |--
|  |--   |-- bootmgr.efi
|  |--   |-- Microsoft
|  |--   |--   |-- Boot
|  |--   |--   |--
|  |--   |--   |-- boot.stl
|  |--   |--   |--
|  |--   |--   |-- bootmgfw.efi
|  |--   |--   |--
|  |--   |--   |-- bootmgr.efi
|  |--   |--   |-- Slackware
|  |--   |--   |--
|  |--   |--   |-- elilo.conf
|  |--   |--   |--   |-- elilo.efi
|  |--   |--   |--   |-- vmlinuz
|  |--   |--   |--   |--
|  |--   |--   |--   |-- Android
|  |--   |--   |--   |--
|  |--   |--   |--   |-- elilo.conf
|  |--   |--   |--   |--   |-- elilo.efi
|  |--   |--   |--   |--   |-- kernel
```

efibootmgr

efibootmgr -v

BootCurrent: 0013

Timeout: 10 seconds

BootOrder: 0013,0015,0007,0008,0000,0001,0002,0003,000C,0014,0009,000A,000B,000D,0012

Boot0000 Setup

Boot0001 Boot Menu

Boot0002 Diagnostic Splash Screen

Boot0003 Lenovo Diagnostics

Boot0004 Startup Interrupt Menu

Boot0005 Rescue and Recovery

Boot0006 MEBx Hot Key

Boot0007* USB CD

Boot0008* USB FDD

Boot0009* ATA HDD0

Boot000A* ATA HDD1

Boot000B* ATA HDD2

Boot000C* USB HDD

Boot000D* PCI LAN

Boot000E* IDER BOOT CDROM

Boot000F* IDER BOOT Floppy

Boot0010* ATA HDD

Boot0011* ATAPI CD

Boot0012* PCI LAN

Boot0013* **Slackware** HD(2,1f4800,82000,5862ef46-25d6-4653-9a47-7d3b1b620acf)

File(\EFI\Slackware\elilo.efi)

Boot0014* **Windows Boot Manager** HD(2,1f4800,82000,5862ef46-25d6-4653-9a47-7d3b1b620acf)

File(\EFI\Microsoft\Boot\bootmgfw.efi)

WINDOWS.....x...B.C.D.O.B.J.E.C.T.=.

{.9.d.e.a.8.6.2.c.-.5.c.d.d.-.4.e.7.0.-.a.c.c.1.-.f.3.2.b.3.4.4.d.4.7.9.5.}.....

Boot0015* **Android** HD(2,1f4800,82000,5862ef46-25d6-4653-9a47-7d3b1b620acf)